

Л.А. Матвійчук, асистент, Луцький інститут розвитку людини
Університету «Україна», м. Луцьк

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Анотація

В даній статті розглядається актуальна проблема вдосконалення навчального процесу із застосуванням засобів електронного контролю знань. Наведена порівняльна характеристика наявних засобів контролю, їх переваги та недоліки. Описані вимоги до розробки та використання тестів в навчальному процесі.

Ключові слова: Інформаційні технології; навчальний процес, тестовий контроль, європейська система, професійна компетентність викладача.

Аннотация

В данной статье рассматривается актуальная проблема совершенствования учебного процесса с применением средств электронного контроля знаний. Приведена сравнительная характеристика существующих средств контроля, их преимущества и недостатки. Описаны требования к разработке и использованию тестов в учебном процессе.

Ключевые слова: Информационные технологии; учебный процесс, тестовый контроль, европейская система, профессиональная компетентность преподавателя.

Annotation

In this article the actual problem of improving the educational process with the use of electronic control knowledge. The following comparative characteristics of existing controls, their advantages and disadvantages. Described the requirements

for the development and use of tests in the classroom.

Keywords: Information technology, learning process, test control, the European system, professional competence of the teacher.

Вступ. Головним завданням навчальних закладів сьогодні вважається забезпечення підвищення якісного рівня освіти, так як він регулюється стандартами вищої освіти і є елементом європейської системи. З іншого боку, не менш важливого, є фактором конкуренції між вузами.

На даний час в Україні триває процес стрімкого наповнення вищої освіти новими засобами інформаційних технологій, які призводять до необхідності якісної оцінки знань, використовуючи всі наявні сучасні методи навчального процесу. Швидкий розвиток технологій, що не дає ні на мить зупинитись, блискавично наповнює наше життя новими можливостями, які набагато полегшують наше життя та трудову діяльність в усіх сферах господарювання.

В системі вищої освіти все більш важливою стає інформатизація та комп'ютеризація. Сьогодні немислимо уявити життя без нових інформаційних технологій, які допомагають якісніше передавати, засвоювати й перевіряти матеріал, тому питання розробки і впровадження електронної форми тестового контролю є актуальним при підвищенні ефективності та якості навчання.

Впровадження кредитно-модульної системи у навчальний процес вищих закладів України вимагає перед усім від викладачів все більшого стимулювання до вдосконалення системи об'єктивної оцінки якості знань. У зв'язку з цим постає питання трансформації методики тестового контролю на використання більш ефективніших, цікавіших засобів, а це — електронного контролю знань, що нам дають новітні технології [1, с. 53]. В першу чергу можливість студентів самостійно отримати результат при засвоєнні теоретичних знань, які він (студент) освоїв на лекції чи самостійно за допомогою індивідуального розв'язання поставлених викладачем завдань.

У вищих закладах не тільки України, але і закордоном, відповідно до нових систем освітнього процесу, оцінювання навчальних досягнень студентів

проводиться за допомогою електронних тестів [2, с. 5]. Тому в подальшому все більше переконуємось у актуальності нашого дослідження даної тематики в зв'язку із певними фактами, які мало досліджені та потребують вдосконалення, так як даний інструмент є продуктивним у навчальному процесі підготовки фахівців різних спеціальностей та форм навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що дана тема не є новою, певні дослідження є висвітлені в працях С. Воскерч'яна, Т. Ільїної, Д. Кучми, Т. Лукіної, А. Мандрики, І. Рапопорта, Н. Розенберга, И. Роберт та багатьох інших науковців, які активно працюють над тематикою розробки і впровадження у навчальний процес тестового контролю. Та й із умовами впровадження кредитно-модульної системи у вищих закладах освіти все більш актуальним стає підвищення якості знань за допомогою електронних засобів.

Метою статті є аналіз, вдосконалення існуючих інструментів тестового контролю знань, призначених для діагностики якості засвоєння інформації, що набувають студенти аудиторно чи самостійно в процесі навчання.

Внаслідок аналізу досліджень методики тестового контролю знань пропонується вдосконалити існуючий алгоритм роботи електронних тестових програм, про що йтиметься нижче.

Розвиток процесів інформатизації освіти, та й усіх сфер життя суспільства, показав прагнення багатьох вчених, педагогів та інших спеціалістів використовувати нові засоби посилення інтелектуальної діяльності людини і сформулював сучасні вимоги до активізації пізнавальної діяльності студента.

Важливу роль під час організації навчального процесу на основі будь-якої освітньої технології відіграє контроль отриманого рівня знань. Процедура контролю в процесі навчання виконує функцію констатації факту з метою отримання якісного рівня готовності студента.

Традиційна форма навчання має перелік недоліків, які не дозволяють якісно та ефективно проводити детальний аналіз навчальної діяльності усіх студентів, так як викладачеві не вистачає часу для опитування всієї аудиторії навчаємих. Модернізація контролю навчального процесу потребує сучасної

комп'ютерної техніки та засобів комунікації, що не є перешкодою у його активному використанні. Проведення електронного контролю знань студентів є основою отримання об'єктивної незалежної оцінки рівня навчальних досягнень (знань, інтелектуальних умінь і практичних навичок) студентів.

Під електронним контролем розуміють процедуру, що дозволяє оцінити рівень засвоєння і розуміння досліджуваного матеріалу з метою управління поточним навчальним процесом і забезпечення індивідуалізації навчання в електронному середовищі. Електронне тестування - це процедура атестації, встановлення відповідності особистісної моделі знань, нової необхідної стандартизованої моделі. Стає зрозумілим, що контроль - це сама процедура управління навчанням і є невід'ємним елементом самого процесу, а тестування це є процедура встановлення факту: володіє студент матеріалом чи не володіє.

Необхідно відмітити, що саме для викладачів електронний контроль має суттєвий перелік переваг перед традиційною формою контролю якості знань:

- надає можливість оперативної перевірки знань великої кількості студентів з різних тем одночасно;
- звільняє викладача від виконання рутинної роботи та організації масового контролю, що додає більше часу на вдосконалення своєї професійної діяльності, на розробку та використання новітніх засобів;
- збільшується можливість реалізації індивідуальної роботи зі студентами, яка в новій системі освіти є однією із основних компонентів, так як студент отримує третину знань самостійно.

Електронний контроль має також перелік недоліків, а саме:

- зменшення мовного контакту студента із викладачем;
- стандартизоване мислення, де нехтується рівень розвитку особистості;
- трудомісткість процесу - на розробку комплексу тестів потрібно багато часу.

Ефективність функціонування європейської системи забезпечення якості освіти певною мірою залежить від впровадження інновацій. Основна роль тут відводиться викладачу, його готовності використовувати інновації у своїй діяльності, організовувати процес навчання інноваційними проектами. А

електронне тестування виступає однією із інноваційних форм, які вже не один рік використовуються в процесі освіти. Дана форма контролю якості знань є дуже популярною за кордоном, та й в Україні теж активно розробляється.

На прикладі хочу відмітити викладача нашого ВУЗу - Луцького інституту розвитку людини Університету “Україна” - Бурчака І. Н., де він використовує у якості контролю знань при вивченні курсу комп'ютерної графіки електронний тест. Студенти мають можливість пройти тест зайшовши на сайт kkt.lirol.com.ua та зареєструвавшись в мережі. Дана форма оцінювання якості знань використовується для спеціальності «Програмна та комп'ютерна інженерія». В результаті опитування студентів, використання даного контролю відмічається позитивно, так як цікава форма, а для викладача це перш за все економія часу, який потрібно затратити на перевірку письмової чи усної форми контролю.

Автором статті розроблений електронний контроль знань, який включає в себе реєстрацію учасника (рис. 1.) з подальшим проходженням даного тесту.

Рис. 1 Реєстрація учасника

Перед студентом представлена певна кількість питань та перелік відповідей для обрання ним вірного варіанту. Коли студент вибрав зі списку відповідь, система видає йому результат. Якщо відповідь була неправильною, то він має можливість відразу почитати короткий змістовний теоретичний матеріал (рис. 2), щоб засвоїти упущенні знання.

Якщо користувач даної системи обрав правильну відповідь, то він переходить до наступного питання. В кінці всіх пройдених тестових питань система видає студентові результат, де зазначена певна інформація:

Рис. 2 Короткий огляд теоретичного матеріалу.

хто проходив тест, група, час проходження, назва та тривалість тесту, кількість питань і правильних відповідей, відсоткове відношення та підсумок результату.

Ефективність даного алгоритму роботи системи полягає в наступному: студента, який пройшов даний тест, можна оцінити, отримавши час виконання програми і кількість вірно виконаних питань. Слід відзначити, що система тестів забезпечує ефективну перевірку та моніторинг навчальної діяльності як окремого студента, так і цілої групи, що ефективно використовувати для самостійної роботи та нової дистанційної форми навчання [3, с.284].

Важливо відмітити, що Україна увійшла в європейську систему освіти та безумовно повинна використати переваги системи тестування в організації навчального процесу у вищих закладах освіти, а це є підставою до все більшого використання інноваційних технологій. Також не варто забувати й про студентів, які бажають продовжувати освіту за кордоном, де перевірка знань виконується в основному за допомогою тестів.

Тепер необхідно приділити увагу самому створенню тестів. На основі власного досвіду, при створенні тестів, треба зпершу написати алгоритм роботи майбутньої системи, визначити програмне забезпечення, підготувати теоретичний матеріал, розробити низку питань з відповідями; зрозуміло що у пересічного викладача гуманітарного спрямування, який вперше зіштовхнувся з розробкою даної системи, це викличе паніку через недостатню компетентність у використанні інноваційних засобів та їх можливостей внаслідок малої поінформованості у галузі комп'ютеризації.

В наш час є безліч програм що працюють за принципом: більш складніші та прості в експлуатації, які не вимагають від користувача (викладача) великих знань та вміння працювати зі складними програмами для розробки такого роду інтерактивних систем. Це вже справа самого автора, що бажає самостійно розробити дані засоби, які б він використав у своїй трудовій діяльності. Але тут виникає ще один момент - час на розробку таких засобів, а його потрібно не так вже й мало. Цей факт треба аргументувати перш за все заохоченням займатись

їх розробкою, а це включення в оплату праці викладача доплат за розробку цих засобів та збільшення комп'ютерних класів у вищих навчальних закладах.

Результати досліджень говорить, що використання тестового контролю покращує якість перевірки знань, формує позитивне ставлення до предмету навчання та об'єктивно і оперативно здійснює контроль викладачем.

Перспективою подальшого дослідження, вважаю розробку нових форм електронного контролю знань з усіх дисциплін, так як вони полегшують роботу викладача та якісніші при зрізі знань і є актуальними в європейській системі.

Висновки. Отож, розробка і використання електронного зрізу знань студентів є необхідною в умовах кредитно-модульної системи навчальних закладів так як сприяє підвищенню якості знань студентів та ефективності контролю в процесі навчання а також економії часу на заняттях, формуванню незалежної самооцінки (так як тест сам видає результат) та сприяє підвищенню рівня самостійності студентів.

Список літератури: 1. Щевелева Г.М. Диагностическое тестирование предметных знаний первокурсников // Педагогика. – 2001. – № 7. – С. 53-58.

2. Вимірювання навчальних досягнень школярів і студентів: гуманістичні, методологічні, методичні, технологічні аспекти. I Міжнародна науково-методична конференція. Тези доповідей. – Харків: ОВС, 2003. – 112 с.

3. Сидорчук Л.А. Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес вищих шкіл // Проблеми педагогічних технологій: Збірник наукових праць - Луцьк.: ЛПРОЛ, 2010. – Випуск 1. – С. 280 – 286.